Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 23. aprila 2026 *

„Predhodno odločanje – Nujni postopek predhodnega odločanja – Območje svobode, varnosti in pravice – Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah – Direktiva 2012/29/EU – Minimalni standardi na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj – Členi 6, 10 in 18 – Pravica do prejema informacij o zadevi in pravica do zaslišanja – Nacionalna ureditev, ki določa izredno pravno sredstvo v korist osebe, obsojene v nenavzočnosti, za razveljavitev obsodilne odločbe, ki je postala pravnomočna – Nepriznavanje pravice žrtve do obveščenosti o vložitvi tega izrednega pravnega sredstva in pravice do sodelovanja v postopku, povezanem s tem – Direktiva (EU) 2016/343 – Domneva nedolžnosti in pravica biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku – Člena 8 in 9 – Pravica do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva, ki omogoča, da se ponovno vsebinsko odloči o zadevi – Člen 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Pravica do poštenega sojenja – Člen 54 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah – Prepoved zlorabe pravic“

V zadevi C-24/26 PPU, [Casotta] [i],

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Corte d’appello di Roma (višje sodišče v Rimu, Italija) z odločbo z dne 7. januarja 2026, ki je na Sodišče prispela 22. januarja 2026, v kazenskem postopku zoper

CV,

ob udeležbi

Procuratore generale presso la Corte d’appello di Roma,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi I. Jarukaitis, predsednik senata, M. Condinanzi, N. Jääskinen (poročevalec), sodnika, R. Frendo, sodnica, in A. Kornezov, sodnik,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodna tajnica: E. Sartori, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 18. marca 2026,

* Jezik postopka: italijanščina.

[i] Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za italijansko vlado S. Fiorentino, agent, skupaj z M. Greco, vice avvocato generale, E. Feola in A. Trimboli, avvocati dello Stato,

– za Evropsko komisijo F. Tomat, J. Vondung in I. Zaloguin, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 16. aprila 2026

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 6, 10 in 18 Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ (UL 2012, L 315, str. 57), členov 8 in 9 Direktive (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku (UL 2016, L 65, str. 1) ter členov 47 in 54 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) v povezavi s členoma 6 in 17 Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane 4. novembra 1950 v Rimu (v nadaljevanju: EKČP).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru izrednega pravnega sredstva, ki ga je CV vložil po tem, ko je bil v nenavzočnosti obsojen na kazen odvzema prostosti v trajanju pet let in tri mesece ter denarno kazen v višini 1500 EUR zaradi povzročitve hudih telesnih poškodb in ropa, ter s katerim je predlagal razveljavitev obsodilne odločbe, ki je postala pravnomočna, in začetek novega postopka v glavni stvari.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

3 Člen 6 EKČP, naslovljen „Pravica do poštenega sojenja“, določa:

„1. Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršnikoli kazenskih obtožbah zoper njega pravično in javno ter v razumnem roku odloča neodvisno in nepristransko z zakonom ustanovljeno sodišče. […]

2. Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, velja za nedolžnega, dokler ni v skladu z zakonom dokazana njegova krivda.

3. Kdor je obdolžen kaznivega dejanja, ima naslednje minimalne pravice:

a. da ga takoj in nadrobno seznanijo v jeziku, ki ga razume, z bistvom in vzroki obtožbe, ki ga bremeni;

b. da ima primeren čas in možnosti za pripravo svoje obrambe;

c. da se brani sam ali z zagovornikom po lastni izbiri ali, če nima dovolj sredstev za plačilo zagovornika, da ga dobi brezplačno, če to zahtevajo interesi pravičnosti;

d. da zaslišuje oziroma zahteva zaslišanje obremenilnih prič in da doseže navzočnost in zaslišanje razbremenilnih prič ob enakih pogojih, kot veljajo za obremenilne priče;

e. da ima brezplačno pomoč tolmača, če ne razume ali ne govori jezika, ki se uporablja pred sodiščem.“

4 Člen 17 EKČP, naslovljen „Prepoved zlorabe pravic“, določa:

„Nobene določbe v tej Konvenciji ni mogoče razlagati tako, kot da vsebuje za katerokoli državo, skupino ali posameznika, pravico do kakršnekoli dejavnosti ali dejanja, ki je usmerjeno h kršenju katerihkoli pravic ali svoboščin, ki so tu določene, ali k njihovemu omejevanju v večjem obsegu, kot je določeno v tej Konvenciji.“

Pravo Unije

Listina

5 Člen 47 Listine, naslovljen „Pravica do učinkovitega pravnega sredstva in nepristranskega sodišča“, določa:

„Vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, ima pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu.

Vsakdo ima pravico, da o njegovi zadevi pravično, javno in v razumnem roku odloča neodvisno, nepristransko in z zakonom predhodno ustanovljeno sodišče. Vsakdo ima možnost svetovanja, obrambe in zastopanja.

Osebam, ki nimajo zadostnih sredstev, se odobri pravna pomoč, kolikor je ta potrebna za učinkovito zagotovitev dostopa do sodnega varstva.“

6 Člen 54 Listine, naslovljen „Prepoved zlorabe pravic“, določa:

„Nobena določba te listine se ne sme razlagati, kot da podeljuje pravico opravljanja kakršne koli dejavnosti ali storitve kakršnega koli dejanja, katerega cilj bi bil odpraviti pravice in svoboščine, priznane v tej listini, ali jih omejiti bolj, kakor je predvideno v tej listini.“

Direktiva 2012/29

7 V uvodnih izjavah 11, 20, 26 in 58 Direktive 2012/29 je navedeno:

„(11) Ta direktiva določa minimalne standarde. Države članice lahko razširijo pravice iz te direktive in tako zagotovijo višjo stopnjo zaščite.

[…]

(20) Vloga žrtev v sistemu kazenskega pravosodja in tega [to], ali lahko dejavno sodelujejo v kazenskem postopku, se razlikuje[ta] v državah članicah, odvisno od nacionalnega sistema, določa pa jo [ju] eno ali več od naslednjih meril: ali je v nacionalnem sistemu določen pravni status stranke v kazenskem postopku; ali mora žrtev na podlagi pravne zahteve dejavno sodelovati v kazenskem postopku, na primer kot priča, ali pa je pozvana k dejavnemu sodelovanju; in/ali žrtev je v skladu z nacionalnim pravom pravno upravičena do dejavnega sodelovanja v kazenskem postopku in to tudi želi storiti, kadar nacionalni sistem ne določa, da imajo žrtve pravni status stranke v kazenskem postopku. Države članice bi morale opredeliti, katera od navedenih meril se uporabijo pri določitvi obsega pravic iz te direktive, če se v zadevnem sistemu kazenskega pravosodja omenja vloga žrtve.

[…]

(26) Pri zagotavljanju informacij bi bilo treba navesti dovolj podrobnosti, da bi bile žrtve obravnavane spoštljivo in da bi jim bilo omogočeno sprejemanje premišljenih odločitev v zvezi z njihovim sodelovanjem v postopku. S tem v zvezi so zlasti pomembne informacije, ki žrtvi omogočajo, da se seznani s trenutnim stanjem kakršnega koli postopka. To prav tako velja za informacije, ki žrtvi omogočajo, da se odloči, ali bo zaprosila za presojo odločitve, da se pregon ne izvede.

[…]

(58) Žrtvam, za katere je bilo ugotovljeno, da so ranljive v zvezi s sekundarno in ponovno viktimizacijo, ustrahovanjem in maščevanjem, bi bilo treba ponuditi ustrezne ukrepe za njihovo zaščito med kazenskim postopkom. Kakšni točno naj bodo ti ukrepi, bi bilo treba določiti z individualno presojo in pri tem upoštevati želje žrtve. Obseg kakršnega koli takšnega ukrepa bi bilo treba določiti brez poseganja v pravice do obrambe in v skladu s pravili sodne diskrecije. Skrbi žrtev in njihove bojazni v zvezi s postopkom bi morali biti ključni dejavnik pri določanju, ali potrebujejo kakršne koli posebne ukrepe.“

8 Člen 1(1) te direktive, naslovljen „Cilji“, določa:

„Namen te direktive je zagotoviti, da se žrtvam kaznivih dejanj zagotovijo ustrezne informacije, podpora in zaščita ter sodelovanje v kazenskem postopku.

[…]“

9 Člen 6 navedene direktive, naslovljen „Pravica do prejema informacij o zadevi“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da so žrtve brez nepotrebnega odlašanja obveščene o pravici do prejema v nadaljevanju navedenih informacij o kazenskem postopku, uvedenem na podlagi prijave v zvezi s kaznivim dejanjem, storjenim zoper žrtev, ter da žrtve te informacije, če zanje zaprosijo, tudi dobijo:

(a) o morebitni odločitvi, da se preiskava ali ne nadaljuje oziroma se konča ali da kazenski postopek proti storilcu ne bo uveden;

(b) o času in kraju sojenja ter podrobnostih o stroških zoper storilca.

2. Države članice zagotovijo, da so žrtve v skladu z njihovo vlogo v njihovem sistemu kazenskega pravosodja brez nepotrebnega odlašanja obveščene o pravici do prejema v nadaljevanju navedenih informacij o kazenskem postopku, začetem na podlagi prijave kaznivega dejanja zoper njih, ter da žrtve te informacije, če zanje zaprosijo, tudi dobijo:

(a) o vsaki pravnomočni sodbi v postopku;

(b) informacij, ki žrtvi omogočajo, da se seznani s stanjem kazenskega postopka, razen če v izjemnih primerih tako obvestilo lahko negativno vpliva na ustrezno obravnavanje zadeve.

3. Informacije, zagotovljene na podlagi odstavka 1(a) in odstavka 2(a), vključujejo obrazložitev ali kratek povzetek razlogov za zadevno odločbo, razen v primeru odločitve porote ali odločitve, katere razlogi so tajni, zaradi česar obrazložitev po nacionalnem pravu ni predvidena.

4. Odločitev žrtev o tem, ali želijo prejemati informacije ali ne, je za pristojne organe zavezujoča, razen če je te informacije treba zagotoviti zaradi upravičenosti žrtve do dejavnega sodelovanja v kazenskem postopku. Države članice žrtvam omogočijo, da svojo odločitev o tem kadar koli spremenijo, nato pa takšno spremembo tudi upoštevajo.

5. Države članice zagotovijo, da se žrtvam ponudi možnost uradne obvestitve brez nepotrebnega odlašanja, kadar je oseba, ki je priprta, se kazensko preganja ali je obsojena za kaznivo dejanje, ki te žrtve zadeva, izpuščena iz pripora ali je iz pripora pobegnila. Poleg tega države članice zagotovijo, da so žrtve obveščene o vseh ustreznih ukrepih, sprejetih za njihovo zaščito v primeru izpustitve ali pobega storilca.

6. Žrtve prejmejo informacije iz odstavka 5, če zanje zaprosijo, vsaj v primerih, kadar zanje obstaja nevarnost ali je ugotovljeno tveganje, da bi žrtvi lahko bila povzročena škoda, razen če je ugotovljeno tveganje, da bi bila zaradi uradne obvestitve lahko povzročena škoda storilcu.“

10 Člen 10 navedene direktive, naslovljen „Pravica do zaslišanja“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da so žrtve med kazenskim postopkom lahko zaslišane in da lahko predložijo dokaze. Če je zaslišan otrok žrtev, je treba upoštevati starost in zrelost otroka.

2. Postopkovna pravila, pod katerimi so žrtve med kazenskim postopkom lahko zaslišane in pod katerimi lahko predložijo dokaze, se določijo z nacionalnim pravom.“

11 Člen 18 Direktive 2012/29, naslovljen „Pravica do zaščite“, določa:

„Države članice brez poseganja v pravice do obrambe zagotovijo, da so na voljo ukrepi za zaščito žrtev in njihovih družinskih članov pred sekundarno in ponovno viktimizacijo, pred ustrahovanjem in pred maščevanjem, vključno pred tveganjem povzročitve čustvene ali psihološke škode, ter za varovanje dostojanstva žrtev med zasliševanjem in pričanjem. Po potrebi tak ukrep vključuje tudi postopke, vzpostavljene z nacionalnim pravom, za fizično zaščito žrtev in njihovih družinskih članov.“

Direktiva 2016/343

12 V uvodnih izjavah 9, 33, 38 in 48 Direktive 2016/343 je navedeno:

„(9) Namen te direktive je okrepiti pravico do poštenega sojenja v kazenskem postopku z določitvijo skupnih minimalnih pravil glede nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in pravice biti navzoč na sojenju.

[…]

(33) Pravica do poštenega sojenja je eno od osnovnih načel v demokratični družbi. Pravica osumljenih ali obdolženih oseb, da so navzoče na sojenju, temelji na navedeni pravici in bi morala biti zagotovljena po vsej [Evropski] [u]niji.

[…]

(38) Pri ugotavljanju, ali je bil način obveščanja ustrezen za zagotovitev, da je oseba vedela za sojenje, bi bilo treba posebno pozornost po potrebi nameniti tudi prizadevanju javnih organov, da obvestijo zadevno osebo, ter prizadevanju zadevne osebe, da prejme informacije, ki so nanjo naslovljene.

[…]

(48) Glede na to, da direktiva določa minimalna pravila, bi države članice morale imeti možnost razširiti pravice iz te direktive, da zagotovijo višjo raven varstva. Raven varstva, ki jo zagotavljajo države članice, nikoli ne bi smela biti nižja od standardov, ki so določeni v Listini oziroma EKČP, kakor ju razlagata Sodišče in Evropsko sodišče za človekove pravice.“

13 Člen 1 te direktive, naslovljen „Predmet urejanja“, določa:

„Ta direktiva določa skupna minimalna pravila o:

(a) nekaterih vidikih domneve nedolžnosti v kazenskem postopku;

(b) pravici biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku.“

14 Člen 8 navedene direktive, naslovljen „Pravica biti navzoč na sojenju“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da imajo osumljene in obdolžene osebe pravico biti navzoče na svojem sojenju.

2. Države članice lahko določijo, da lahko sojenje, na podlagi katerega se lahko izda odločba, s katero se ugotovi, ali je osumljena ali obdolžena oseba kriva ali nedolžna, poteka brez navzočnosti te osebe, če:

(a) je bila osumljena ali obdolžena oseba pravočasno obveščena o sojenju in o posledicah izostanka; ali

(b) osumljeno ali obdolženo osebo, ki je bila o sojenju obveščena, zastopa pooblaščeni odvetnik, ki ga je imenovala osumljena ali obdolžena oseba ali država.

3. Odločba, sprejeta v skladu z odstavkom 2, se lahko izvrši zoper zadevno osumljeno ali obdolženo osebo.

4. Če države članice omogočajo sojenje brez navzočnosti osumljene ali obdolžene osebe, vendar ni mogoče izpolniti pogojev iz odstavka 2 tega člena, ker osumljene ali obdolžene osebe kljub razumnemu prizadevanju ni mogoče najti, države članice lahko določijo, da se odločba vseeno lahko izda in izvrši. Države članice v tem primeru zagotovijo, da so osumljene ali obdolžene osebe, ko so obveščene o odločitvi, zlasti v trenutku, ko so prijete, obveščene tudi o možnosti, da izpodbijajo to odločitev in da imajo pravico do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva, v skladu s členom 9.

5. Ta člen ne posega v nacionalna pravila, ki določajo, da lahko sodnik ali pristojno sodišče začasno izključi osumljeno ali obdolženo osebo iz sojenja, če je to potrebno zaradi interesa zagotavljanja pravilnega poteka kazenskega postopka, pod pogojem, da se spoštujejo pravice obrambe.

6. Ta člen ne posega v nacionalna pravila, ki določajo, da se postopek ali nekatere njegove faze izvajajo pisno, pod pogojem, da je to skladno s pravico do poštenega sojenja.“

15 Člen 9 navedene direktive, naslovljen „Pravica do novega sojenja“, določa:

„Če osumljene ali obdolžene osebe niso bile prisotne na svojem sojenju in pogoji iz člena 8(2) niso bili izpolnjeni, države članice zagotovijo, da imajo zadevne osebe pravico do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva, ki omogoča, da se ponovno vsebinsko odloči o zadevi, vključno s preučitvijo novih dokazov, ter lahko privede do spremembe prvotne odločbe. V zvezi s tem države članice zagotovijo, da imajo te osumljene in obdolžene osebe pravico biti navzoče, učinkovito sodelovati v skladu s postopki po nacionalnem pravu in uveljavljati pravice obrambe.“

Italijansko pravo

16 Člen 420-a decreto del Presidente della Repubblica n. 447 – Approvazione del codice di procedura penale (uredba predsednika republike št. 447 o odobritvi zakonika o kazenskem postopku) z dne 22. septembra 1988 (GURI št. 250 z dne 24. oktobra 1988, redni dodatek št. 92) (v nadaljevanju: zakonik o kazenskem postopku), kakor je bil spremenjen z decreto legislativo n. 150, Attuazione della legge 27 settembre 2021, n. 134, recante delega al Governo per l’efficienza del processo penale, nonchè in materia di giustizia riparativa e disposizioni per la celere definizione dei procedimenti giudiziari (zakonska uredba št. 150 o izvajanju zakona z dne 27. septembra 2021 št. 134 o pooblastilu vladi za učinkovitost kazenskega postopka ter na področju obnavljalne pravičnosti in določb, ki omogočajo hitro rešitev sodnih postopkov) z dne 10. oktobra 2022 (GURI št. 243 z dne 17. oktobra 2022, redni dodatek št. 38), naslovljen „Nenavzočnost obdolženca“, določa:

„1. Če obdolženec, ki je bodisi na prostosti bodisi mu je bila ta odvzeta, ni prisoten na obravnavi, sodišče izvede postopek v njegovi nenavzočnosti:

a. kadar je bil obdolženec vabljen na zaslišanje z osebno vročitvijo pisanja ali vročitvijo pisanja osebi, ki jo je izrecno pooblastil za prevzem pisanja;

b. kadar se je obdolženec izrecno odpovedal navzočnosti ali se je – v primeru nemožnosti udeležbe iz člena 420-b – izrecno odpovedal uveljavljanju te nemožnosti.

2. Sodišče odloči v nenavzočnosti obdolženca tudi, kadar meni, da je bil ta dejansko seznanjen s tekočim sodnim postopkom in je njegova nenavzočnost na obravnavi posledica prostovoljne in zavestne odločitve. V ta namen sodišče upošteva način vročitve, obdolženčeva dejanja pred obravnavo, imenovanje zagovornika po lastni izbiri in vse druge upoštevne okoliščine.

3. Sodišče izvede postopek v nenavzočnosti obdolženca tudi v primerih, ki niso zajeti v odstavkih 1 in 2, kadar se razglasi, da je obdolženec na begu, ali kadar se je ta na kakršen koli drug način prostovoljno izognil seznanjenosti s tekočim sodnim postopkom.

4. V primerih iz odstavkov 1, 2 in 3 sodišče obdolženca razglasi za odsotnega. Če zakon ne določa drugače, obdolženca, ki je bil razglašen za odsotnega, zastopa zagovornik.

5. Razen v primerih iz odstavkov 1, 2 in 3 sodišče pred ukrepanjem v skladu s členom 420-c preloži obravnavo in odredi, da pravosodna policija obdolžencu osebno vroči obvestilo iz člena 419, predlog za uvedbo kazenskega postopka in zapisnik obravnave.

6. Sklep o nenavzočnosti obdolženca se prekliče, tudi po uradni dolžnosti, če se obdolženec udeleži sojenja pred izdajo odločbe. Obdolžencu se dodeli nov rok za vložitev pravnega sredstva, v katerem lahko uveljavlja pravice, ki jih je izgubil:

(a) če predloži dokaze, da je bilo zaradi nepredvidljivih okoliščin, višje sile ali drugega utemeljenega razloga absolutno nemogoče, da bi se sojenja udeležil pravočasno in tako izkoristil pravice, ki jih je izgubil, ter da brez svoje krivde ni mogel pravočasno predložiti dokazov o nemožnosti udeležbe;

(b) če v primerih iz odstavkov 2 in 3 predloži dokaze, da ni bil dejansko seznanjen s tekočim sodnim postopkom in da brez svoje krivde ni mogel pravočasno uveljaviti pravic, ki jih je izgubil;

(c) če se vsekakor izkaže, da pogoji za izvedbo postopka v nenavzočnosti niso bili izpolnjeni.

7. Razen v primeru iz odstavka 6 sodišče, tudi po uradni dolžnosti, razveljavi sklep, s katerim je razglasilo nenavzočnost obdolženca, če se izkaže, da pogoji za izvedbo postopka v nenavzočnosti niso bili izpolnjeni, in ravna v skladu z odstavkom 5.“

17 Člen 629-a tega zakonika določa:

„1. Razen v primerih iz člena 628-a lahko obsojenec ali oseba, zoper katero je bil na podlagi sodne odločbe, ki je postala pravnomočna, izdan varnostni ukrep in ki ji je bilo sojeno v njeni nenavzočnosti, doseže razveljavitev te sodne odločbe, če dokaže, da je bila razglašena za odsotno, čeprav pogoji iz člena 420-a niso bili izpolnjeni, in da zoper sodno odločbo brez svoje krivde ni mogla vložiti pritožbe v predpisanem roku, razen če se izkaže, da je bila dejansko seznanjena s tekočim sodnim postopkom pred razglasitvijo sodbe.

2. Predlog se naslovi na pritožbeno sodišče v okrožju, v katerem ima sedež sodišče, ki je izdalo odločbo, sicer ta predlog ni dopusten, pri čemer mora biti vložitev opravljena osebno s strani

zadevne osebe ali zagovornika, ki ima posebno pooblastilo, v tridesetih dneh od seznanitve s sodbo.

3. Pritožbeno sodišče odloči v skladu s členom 127 in – če predlogu ugodi – sodbo razveljavi ter odredi, da se spis predloži pristojnemu sodišču, ki je odločalo v fazi postopka ali na stopnji, kjer je nastala ničnost.

[…]“

Postopek v glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

18 Uslužbenci kriminalistične policije so 2. aprila 2022 v Rimu (Italija) CV zalotili pri storitvi kaznivega dejanja povzročitve hudih telesnih poškodb in ropa ter ga prijeli. Ob tej aretaciji je CV imenoval in pooblastil odvetnika, da ga zastopa.

19 CV je 4. aprila 2022 na obravnavi pred Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu, Italija) za potrditev svojega prijetja izjavil, da je v registru fizičnih oseb sicer vpisano, kot da ima stalno prebivališče pri svoji materi na Siciliji, vendar že pet let stalno prebiva v Rimu. Pojasnil je, da je njegovo prebivališče v prostorih ene od javnih kuhinj, ki jo upravlja dobrodelno združenje, in da mu je treba procesne akte pošiljati na ta naslov.

20 Ker po tej obravnavi prijetje CV ni bilo potrjeno, je Giudice per le indagini preliminari presso il Tribunale ordinario di Roma (preiskovalni sodnik pri sodišču v Rimu, Italija) na predlog Pubblico ministero (državno tožilstvo, Italija) CV napotil pred Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu), ki zaseda v razširjeni sestavi, za takojšnje sojenje na obravnavi 4. oktobra 2022.

21 Policisti občinske policije v Rimu so 9. maja 2022 odšli na naslov, ki ga je CV navedel kot kraj svojega prebivališča v Rimu, da bi vročili odredbo o takojšnjem sojenju. Ker zadevne osebe na tem naslovu niso našli, so to pisanje, ki ga je bilo treba vročiti, pustili eni od oseb, odgovornih za delovanje zadevnega dobrodelnega združenja. Ta oseba je izjavila, da je CV dva dni prej prišel na navedeni naslov, in zagotovila, da bo odredbo o takojšnjem sojenju pustila v osebnem poštnem predalu zadnjenavedenega.

22 Odredba o takojšnjem sojenju je bila 4. oktobra 2022 po certificirani elektronski pošti vročena odvetniku, ki ga je izbral CV, ker kraj prebivališča, ki ga je navedel CV, za to ni bil ustrezen.

23 Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu) je na obravnavi 4. oktobra 2022 glede na to, da je odvetnik CV odpovedal svoje pooblastilo, ker tega ni bilo mogoče najti, imenovalo drugega odvetnika kot zagovornika, postavljenega po uradni dolžnosti.

24 Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu) je po tej obravnavi ugotovilo, da odredba o takojšnjem sojenju ni bila vročena CV, in je posledično spis vrnilo sodnemu tajništvu, da bi se vročitev te odredbe ponovno opravila.

25 Iz informacij, ki jih ima na voljo Sodišče, je razvidno, da je 30. decembra 2022 začela veljati zakonska uredba št. 150 z dne 10. oktobra 2022, s katero je bil prejšnji člen 420-a zakonika o kazenskem postopku v celoti nadomeščen z novo določbo, ki določa, da se postopek odslej ne more nadaljevati v nenavzočnosti zadevne osebe, razen kadar so izpolnjeni pogoji iz te določbe, zlasti kadar je ta oseba obvestilo o aktu, ki vsebuje vabilo na zaslišanje, prejela v roke ali je bilo to

izročeno v roke osebe, ki jo je izrecno pooblastila za prevzem akta, oziroma kadar se je izrecno odpovedala pravici biti navzoča na sojenju. Poleg tega se v skladu z odstavkom 3 tega člena 420-a kazenski postopek lahko nadaljuje tudi v nenavzočnosti zadevne osebe, če je bila ta razglašena za osebo na begu ali se je na kakršen koli drug način prostovoljno izognila seznanjenosti s postopkom, ki poteka.

26 Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu) je na obravnavi 17. januarja 2023 ugotovilo, da je treba zadevno osebo poiskati, ker ni bilo dokazano, da je bil CV dejansko seznanjen s kazenskim postopkom, ki je bil uveden zoper njega.

27 Po tej obravnavi so policisti občinske policije v Rimu zaman poskušali vzpostaviti stik s CV, tako na naslovu, ki ga je ta navedel kot svoje prebivališče v Rimu, kot po telefonu.

28 Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu) je na obravnavi 13. junija 2023 ugotovilo, da je iz službenega zaznamka občinske policije v Rimu razvidno, da CV ni bilo mogoče najti. Posledično je odredilo izvedbo iskanja CV na naslovu njegovega stalnega prebivališča, in sicer na naslovu njegove matere na Siciliji, da bi se mu vročila prepis odredbe o takojšnjem sojenju in prepis zapisnika obravnave z dne 13. junija 2023, v katerih je navedeno, da je bila obravnava preložena na 23. oktober 2023.

29 Ta akta sta bila 19. junija 2023 osebno vročena materi CV, z navedbo „mati, s katero obdolženec sobiva“, čeprav je ta že 3. februarja 2023 podala izjavo, da je njen sin zapustil naslov stalnega prebivališča, in zahtevala njegov izbris iz svojega gospodinjstva, kot je vpisano v matični register.

30 Tribunale ordinario di Roma (sodišče v Rimu) je na obravnavi 23. oktobra 2023 ugotovilo, da je bila odredba o takojšnjem sojenju osebno vročena materi, s katero CV sobiva, in odredilo nadaljevanje razprave v nenavzočnosti CV, pri čemer je menilo, da je bilo očitno izkazano, da je bil ta dejansko seznanjen s postopkom, ki je bil uveden zoper njega, ter da je treba njegovo odsotnost na obravnavi šteti za prostovoljno in namerno izbiro v skladu s členom 420-a(3) zakonika o kazenskem postopku.

31 CV je bil s sodbo z dne 23. oktobra 2023 obsojen na kazen odvzema prostosti v trajanju pet let in tri mesece ter denarno kazen v višini 1500 EUR kot sostorilec kaznivih dejanj hude telesne poškodbe in ropa, storjenih v Rimu.

32 Ker CV zoper to sodbo ni vložil pravnega sredstva, je ta 14. aprila 2024 postala pravnomočna.

33 Po nalogu za izvršitev zadevne kazni, ki ga je 11. oktobra 2024 izdalo Pubblico ministero (državno tožilstvo), so uslužbenci kriminalistične policije 19. novembra 2024 CV aretirali.

34 CV je 19. decembra 2024 na podlagi člena 629-a zakonika o kazenskem postopku pri Corte d’appello di Roma (višje sodišče v Rimu, Italija), ki je predložitveno sodišče, vložil izredno pravno sredstvo, s katerim je predlagal razveljavitev obsodilne odločbe z dne 23. oktobra 2023, ki je postala pravnomočna, kot je navedeno v točki 32 te sodbe, in po potrebi začetek novega postopka v glavni stvari. V utemeljitev pravnega sredstva je trdil, da je bil razglašen za odsotnega v nasprotju s pogoji iz člena 420-a zakonika o kazenskem postopku in da ni mogel vložiti pritožbe, za kar mu ni mogoče pripisati krivde, saj ni bil nikoli dejansko seznanjen s postopkom, ki je bil uveden zoper njega.

35 Predložitveno sodišče dvomi o združljivosti členov 420-a in 629-a zakonika o kazenskem postopku, ki urejata pogoje, ki morajo biti izpolnjeni za sojenje obdolžencu v njegovi nenavzočnosti, oziroma izredno pravno sredstvo, ki je na voljo obsojeni osebi, zoper katero je bila izdana odločba v nenavzočnosti, s pravom Unije.

36 Navedeno sodišče zlasti navaja, na prvem mestu, da bi ti nacionalni določbi lahko bili v nasprotju s pravicami žrtev kaznivih dejanj, zagotovljenimi z Direktivo 2012/29.

37 V zvezi s tem poudarja, da člen 629-a zakonika o kazenskem postopku priznava izredno pravno sredstvo, navedeno v točki 34 te sodbe, v korist osebe, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, pri čemer pa žrtvi zadevnega kaznivega dejanja, ki v okviru kazenskega postopka, v katerem je bila izdana obsodilna odločba, ni uveljavljala premoženjskopravnega zahtevka, ni priznana pravica do obveščenosti o vložitvi takega pravnega sredstva s strani osebe, obsojene v nenavzočnosti, niti do sodelovanja v tem postopku ali do predložitve pripomb, čeprav gre za postopek, ki lahko privede do razveljavitve te obsodilne odločbe, izdane v nenavzočnosti.

38 Po mnenju predložitvenega sodišča pa bi tako izredno pravno sredstvo neposredno in pomembno vplivalo na pravice in interese žrtve, ker bi lahko povzročilo začetek novega postopka v glavni stvari, s čimer bi bila žrtev izpostavljena tveganju sekundarne in ponovne viktimizacije s tem, da bi morala ponovno sodelovati v celotnem postopku, ne da bi imela možnost izpodbijati pravno sredstvo, ki ga je tako vložila obsojena oseba.

39 Poleg tega navedeno sodišče poudarja, da ker se členi 6, 10 in 18 Direktive 2012/29, ki določajo pravico žrtve do obveščenosti in zaslišanja, sklicujejo na kazenski postopek v celoti, naj ta direktiva državam članicam ne bi omogočala, da izključijo žrtev iz postopka, ki lahko tako kot postopek iz člena 629-a zakonika o kazenskem postopku povzroči, da se obsodilna sodba, izdana v nenavzočnosti, v celoti razveljavi in da se začne nov postopek v glavni stvari. Zato navedeno sodišče meni, da bi neobstoj kakršne koli oblike obveščanja ali komunikacije v korist žrtve kaznivega dejanja in s tem vsakršne možnosti za zaslišanje te žrtve v okviru takega izrednega pravnega sredstva, ki izhaja iz te nacionalne določbe, pomenil kršitev pravic iz členov 6, 10 in 18 navedene direktive.

40 Na drugem mestu, predložitveno sodišče prav tako dvomi o združljivosti členov 420-a in 629-a zakonika o kazenskem postopku, kot ju razlaga Corte suprema di cassazione (kasacijsko sodišče, Italija), z Direktivo 2016/343.

41 V zvezi s tem predložitveno sodišče navaja, da zlasti iz odstavka 3 člena 420-a zakonika o kazenskem postopku v povezavi s členom 629-a tega zakonika izhaja, da razveljavitve obsodilne odločbe, ki je bila izdana v nenavzočnosti in je postala pravnomočna, v primeru iz tega odstavka 3, na katerega je bilo opozorjeno v točki 25 te sodbe, ni mogoče doseči, kadar se ugotovi, da se je obdolžena oseba „na kakršen koli drug način prostovoljno izognila seznanjenosti“ s kazenskim postopkom, uvedenim zoper njo.

42 Navedeno sodišče pojasnjuje, da naj bi se ti določbi v nacionalni sodni praksi razlagali tako, da prostovoljnosti ravnanja obdolžene osebe, da se izogne seznanitvi s kazenskim postopkom, uvedenim zoper njo, ni mogoče domnevati na podlagi posrednih dokazov ali objektivnih ravnanj te osebe, ki kažejo na njeno zavestno sprejemanje tveganja, da ne bo seznanjena s tem postopkom. Tako ravnanje naj bi bilo namreč mogoče dokazati le s predložitvijo neposrednega dokaza, kar naj bi *de facto* pomenilo, da se zahteva izrecna izjava obdolžene osebe, da se je prostovoljno poskušala izogniti seznanjenosti z navedenim postopkom.

43 Ker pa je tak neposredni dokaz še posebej težko pridobiti, naj bi moralo sodišče, ki odloča o izrednem pravnem sredstvu na podlagi člena 629-a zakonika o kazenskem postopku, v praksi skoraj sistematično razveljaviti obsodilno odločbo, izdano v nenavzočnosti, in to tudi, kadar se ugotovi, da je obdolžena oseba ravnala na način, ki posredno, vendar nedvomno kaže na njeno voljo, da se izogne seznanitvi s kazenskim postopkom, uvedenim zoper njo, ali kadar je bila dokazana huda malomarnost pri obveščanju ali pa sprejetje tveganja glede neseznanjenosti s tem postopkom.

44 Prav za to naj bi šlo v okviru spora o glavni stvari, saj so uslužbenci kriminalistične policije CV prijeli, ko je ta izvrševal več kaznivih dejanj, in ga privedli pred sodnika, CV pa je nato ravnal na način, da je bilo zelo verjetno, da se ne bo mogel seznaniti s poznejšimi dejanji v zvezi s kazenskim postopkom, ki je bil uveden zoper njega, s čimer je izkazal svojo voljo, da se izogne seznanitvi s tem postopkom.

45 Vendar naj bi – ker ni nobenega neposrednega dokaza o taki nameri CV – člena 420-a in 629-a zakonika o kazenskem postopku, kakor se razlagata v nacionalni sodni praksi, nalagala razveljavitev obsodilne odločbe, izdane v njegovi nenavzočnosti.

46 V zvezi s tem predložitveno sodišče trdi, prvič, da bi se s tako razlago nacionalnih določb med drugim lahko kršila načela, ki izhajajo iz sodbe z dne 13. februarja 2020, Spetsializirana prokuratura (Obravnava v nenavzočnosti obdolženca) (C-688/18, EU:C:2020:94), v kateri naj bi Sodišče razsodilo, da v skladu s členoma 8 in 9 Direktive 2016/343 pravica do novega sojenja ni samodejno pridobljena, kadar je nenavzočnost obdolženca posledica zavestne izbire, o kateri je mogoče sklepati tudi na podlagi objektivnih okoliščin obravnavane zadeve.

47 Drugič, predložitveno sodišče navaja, da iz sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 1. marca 2006, Sejdovic proti Italiji (CE:ECHR:2006:0301JUD005658100), ki se nanaša na člen 6 EKČP, izhaja, da je treba zagotoviti varstvo zadevne osebe, ki ni bila seznanjena z obstojem kazenskega postopka, uvedenega zoper njo, iz razlogov, za katere ni odgovorna, ter ki je bila zato prikrajšana za možnost sodelovanja v postopku in uveljavljanja svoje pravice do obrambe.

48 Vendar po njegovem mnenju navedene sodbe ni mogoče razlagati niti uporabiti kot podlago za splošno in brezpogojno pravico do začetka novega postopka v glavni stvari v vseh primerih, v katerih je bila obsodba izrečena v nenavzočnosti obdolžene osebe. V takih okoliščinah naj namreč pravica do začetka novega postopka ne bi bila zasnovana kot absolutna pravica, ampak kot instrument, katerega namen je zagotoviti pravičnost postopka. Zato z navedeno sodbo prav tako ni mogoče upravičevati ravnanj, ki obdolženi osebi omogočajo, da se izogne seznanjenosti s kazenskim postopkom, uvedenim zoper njo, niti spremeniti pravice do začetka novega postopka v mehanizem, ki bi nagrajeval strategije te osebe za izogibanje, njeno krivdno pasivnost ali zavestno sprejetje tveganja, da ne bo prejela aktov, ki se nanašajo nanjo, sicer bi se spodbujalo strukturno tveganje zlorabe pravice do obrambe, ki je prepovedano na podlagi člena 17 EKČP. V zvezi s tem predložitveno sodišče opozarja, da pravic, priznanih s to konvencijo – v obravnavani zadevi pravice do poštenega sojenja, kot je določena v členu 6 te konvencije – ni mogoče uporabiti tako, da bi se izkrivila njihova funkcija ter da bi se ogrozile pravice drugih in splošni interes za učinkovito izvajanje sodne oblasti.

49 V obravnavani zadevi pa naj bi zadevne nacionalne določbe, kot se razlagajo v nacionalni sodni praksi, obdolženo osebo spodbudile k oportunističnim ravnanjem, ki bi lahko pomenila hudo malomarnost ali strategijo izogibanja in bi zato privedla do zlorabe izrednega pravnega sredstva za razveljavitev obsodilne odločbe, izdane v nenavzočnosti, ki je postala pravnomočna.

50 Poleg tega predložitveno sodišče navaja, da bi takšen sistem imel sistemske učinke, saj bi posegal v javni interes za ugotavljanje kaznivih dejanj, in to še toliko bolj, ker to izredno pravno sredstvo ne bi pretrgalo najdaljšega zastaralnega roka, tako da bi obdolžena oseba imela na voljo mehanizem, ki bi lahko sčasoma povzročil prenehanje kazenskega pregona za zadevno kaznivo dejanje. Prav tako naj bi bile neposredno prizadete pravice žrtve, ki naj bi bila po nepotrebnem izpostavljena sekundarni in ponovni viktimizaciji.

51 V teh okoliščinah je Corte d'appello di Roma (višje sodišče v Rimu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba člene 6, 10 in 18 Direktive 2012/29 v povezavi s členoma 47 in 54 [Listine] ter členoma 6 in 17 EKČP razlagati skupaj tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, kakršna je ta iz člena 629-a italijanskega zakonika o kazenskem postopku, ki v [okviru izrednega pravnega sredstva, ki lahko omaje] pravnomočnost [obsodilne odločbe, izdane v nenavzočnosti,] ter lahko pripelje do razveljavitve [te] sodbe in izvedbe novega postopka v glavni stvari, ne določa nobene oblike obveščanja, sporočanja ali udeležbe za žrtev kaznivega dejanja, ki ni vložila premoženjskopravnega zahtevka?

2. Ali je treba člena 8 in 9 Direktive 2016/343 v povezavi s členoma 47 in 54 [Listine] ter členoma 6 in 17 [EKČP] razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, kakršna je ta iz členov 420-a in 629-a italijanskega zakonika o kazenskem postopku, ki omogoča razveljavitev obsodilne sodbe, če obdolženec trdi, da ni bil dejansko seznanjen s sojenjem, in sicer v delu, v katerem je s to ureditvijo izključeno, da bi se o prostovoljnem izogibanju seznanitvi s postopkom sklepalo na podlagi očitne krivde obdolženca ali obdolženčevega zavestnega sprejemanja tveganja, da ne bo prejel aktov, kar izhaja iz objektivnega ravnanja in posrednih dokazov?“

Predlog za uporabo nujnega postopka predhodnega odločanja

52 Predložitveno sodišče je predlagalo, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku iz člena 23a Statuta Sodišča Evropske unije in člena 107 Poslovnika Sodišča.

53 Iz teh določb izhaja, da morata biti za uporabo tega postopka izpolnjena dva kumulativna pogoja. Na eni strani je treba v predlogu za sprejetje predhodne odločbe postaviti vprašanja glede razlage v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice, na katero se nanaša naslov V tretjega dela Pogodbe DEU. Na drugi strani mora biti za okoliščine spora o glavni stvari, kot jih je opisalo predložitveno sodišče, značilen obstoj izrednih razmer.

54 Kar zadeva prvi pogoj, je treba navesti, da se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe nanaša na razlago direktiv 2012/29 in 2016/343, ki spadata na področja iz naslova V, tretji del, Pogodbe DEU, ki se nanaša na območje svobode, varnosti in pravice. V skladu s členom 23a, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in členom 107(1) Poslovnika se ta predlog torej lahko obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja.

55 Kar zadeva drugi pogoj, je ta izpolnjen zlasti, kadar je osebi, na katero se nanaša postopek v glavni stvari, v času tega postopka odvzeta prostost in je njeno nadaljnje pridržanje odvisno od odločitve Sodišča, ker bi njegov odgovor na postavljena vprašanja lahko povzročil njeno takojšnjo izpustitev, pri čemer je treba pojasniti, da je treba položaj te osebe presojati glede na stanje na dan preizkusa predloga, naj se predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku (glej

v tem smislu sodbe z dne 28. julija 2016, JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, točka 29; z dne 19. septembra 2018, Milev, C-310/18 PPU, EU:C:2018:732, točki 35 in 36, in z dne 4. septembra 2025, Adrar, C-313/25 PPU, EU:C:2025:647, točka 34 in navedena sodna praksa).

56 V obravnavani zadevi je, na prvem mestu, iz predložitvene odločbe razvidno, da je CV pridržan in trenutno prestaja zaporno kazen, ki mu je bila izrečena v nenavzočnosti s sodbo z dne 23. oktobra 2023, ki je 14. aprila 2024 postala pravnomočna.

57 Na drugem mestu, predložitveno sodišče je v odgovor na zahtevo Sodišča po pojasnilih, naslovljeno nanj na podlagi člena 101 Poslovnika Sodišča, v bistvu navedlo, da če bi moralo – ob upoštevanju odgovora Sodišča na njegovi vprašanji – uporabiti postopek iz člena 629-a zakonika o kazenskem postopku, ki se nanaša na razveljavitev pravnomočnih obsodilnih odločb, in ugoditi izrednemu pravnemu sredstvu, ki ga je tako vložil CV, bi bil zadnjenavedeni izpuščen do morebitnega novega sojenja.

58 V teh okoliščinah je četrti senat Sodišča 9. februarja 2026 po opredelitvi generalnega pravobranilca odločil, da se predlogu predložitvenega sodišča, naj se ta predlog za sprejetje predhodne odločbe obravnava po nujnem postopku predhodnega odločanja, ugodi.

Vprašanji za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

59 Uvodoma je treba opozoriti, da mora Sodišče v skladu z ustaljeno sodno prakso v okviru postopka sodelovanja med nacionalnimi sodišči in Sodiščem, uvedenega s členom 267 PDEU, nacionalnemu sodišču dati koristen odgovor, ki mu omogoča rešitev spora, o katerem odloča. S tega vidika mora Sodišče po potrebi preoblikovati vprašanja, ki so mu predložena. V zvezi s tem mora iz vseh elementov, ki jih je predložilo nacionalno sodišče, in zlasti iz obrazložitve predložitvene odločbe razbrati elemente prava Unije, ki jih je treba razložiti ob upoštevanju predmeta spora (sodbe z dne 29. novembra 1978, Redmond, 83/78, EU:C:1978:214, točka 26; z dne 28. novembra 2000, Roquette Frères, C-88/99, EU:C:2000:652, točka 18, in z dne 29. januarja 2026, Keladis I in Keladis II, C-72/24 in C-73/24, EU:C:2026:51, točka 154).

60 Poleg tega je treba opozoriti, da člen 47 Listine v pravu Unije zagotavlja varstvo, podeljeno s členom 6(1) in členom 13 EKČP, tako da se je treba sklicevati le na prvonavedeno določbo (glej v tem smislu sodbo z dne 16. maja 2017, Berlioz Investment Fund, C-682/15, EU:C:2017:373, točka 54 in navedena sodna praksa). Prav tako se je treba – ker člen 54 Listine, tako kot člen 17 EKČP, določa prepoved zlorabe pravic – sklicevati le na prvonavedeno določbo.

61 V obravnavani zadevi je treba v zvezi z vprašanjem, pod katerimi pogoji je mogoče ravnanje osebe, ki je bila obdolžena in pozneje obsojena v nenavzočnosti, šteti za zlorabo v smislu člena 54 Listine v povezavi s členom 47 te listine, ugotoviti, da to vprašanje ni povezano s pravicami žrtve v kazenskem postopku in ga je zato treba obravnavati v okviru drugega vprašanja za predhodno odločanje.

62 V teh okoliščinah je treba razumeti, da predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člene 6, 10 in 18 Direktive 2012/29 v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki – kadar žrtev kaznivega dejanja na podlagi nacionalnega prava ni uveljavljala premoženjskopravnega zahtevka v kazenskem postopku, ki je

privedel do izdaje obsodilne odločbe, ki je bila izdana v nenavzočnosti in je postala pravnomočna – v okviru izrednega pravnega sredstva, ki ga je vložila obsojena oseba, da bi dosegla razveljavitev navedene odločbe iz razloga, da ta ne bi smela biti izdana v njeni nenavzočnosti, in po potrebi začetek novega postopka v glavni stvari, ne določa niti obveznosti obvestiti to žrtev o vložitvi tega izrednega pravnega sredstva niti možnosti te žrtve, da sodeluje v postopku v zvezi z navedenim pravnim sredstvom.

63 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati tako njeno besedilo in cilj kot tudi kontekst, v katerega je umeščena ta določba, in cilje, ki se uresničujejo z ureditvijo, katere del je (glej v tem smislu sodbi z dne 1. avgusta 2025, Galerie Karsten Greve, C-433/24, EU:C:2025:600, točka 31 in navedena sodna praksa, ter z dne 18. decembra 2025, E. (Pobot terjatev), C-481/24, EU:C:2025:996, točka 29 in navedena sodna praksa).

64 V zvezi s tem je treba najprej navesti, da je v skladu s členom 1(1), prvi pododstavek, Direktive 2012/29 namen te direktive zagotoviti, da se žrtvam kaznivih dejanj zagotovijo ustrezne informacije, podpora in zaščita ter sodelovanje v kazenskem postopku.

65 Kar zadeva, na prvem mestu, pravico žrtve do prejema informacij, so v členu 6(1) te direktive naštete informacije o kazenskem postopku, uvedenem na podlagi prijave v zvezi s kaznivim dejanjem, storjenim zoper žrtev, pri čemer je v tem členu navedeno, da žrtev te informacije, če zanje zaprosi, tudi dobi. V skladu s to določbo države članice zagotovijo, da so žrtve brez nepotrebnega odlašanja obveščene o svoji pravici, da so obveščene o vsaki odločitvi, da se preiskava ne nadaljuje oziroma se konča ali da kazenski postopek proti storilcu ne bo uveden, ter o datumu in kraju sojenja ter o naravi obtožb zoper storilca kaznivega dejanja.

66 V obravnavani zadevi pa je treba ugotoviti, da informacije iz člena 6(1) Direktive 2012/29 nimajo nobene zveze s predmetom izrednega pravnega sredstva, kot je to iz postopka v glavni stvari. Iz tega sledi, da namen navedenega odstavka 1 ni žrtvi zagotoviti pravico do obveščenosti o vložitvi takega izrednega pravnega sredstva.

67 Odstavek 2 tega člena 6 določa, da države članice zagotovijo, da so žrtve „v skladu z njihovo vlogo v njihovem sistemu kazenskega pravosodja“ brez nepotrebnega odlašanja obveščene o pravici do prejema informacij iz tega odstavka 2 o kazenskem postopku, začetem na podlagi prijave kaznivega dejanja zoper njih, in da žrtve te informacije, če zanje zaprosijo, tudi dobijo. V zvezi s tem se navedeni člen 6(2) v točki (a) nanaša na vsako pravnomočno sodbo v postopku, v točki (b) pa na informacije, ki žrtvi omogočajo, da se seznani s „stanjem kazenskega postopka“, razen če v izjemnih primerih tako obvestilo lahko negativno vpliva na ustrezno obravnavanje zadeve.

68 Zato iz besedila člena 6 Direktive 2012/29 izhaja, da je pravica žrtve do prejema informacij iz odstavka 2 tega člena odvisna od pravnega statusa, ki ji je v okviru tega postopka priznan v nacionalnem pravu, tako da države članice žrtve niso dolžne obvestiti o njeni pravici do prejemanja teh informacij ali do tega, da ji navedene informacije zagotovijo, če to ni v skladu s tem statusom.

69 Ta razlaga je potrjena s presojo konteksta, v katerega je umeščen ta člen 6.

70 Natančneje, v uvodni izjavi 20 te direktive je pojasnjeno, da se vloga žrtev v sistemu kazenskega pravosodja in to, ali lahko žrtve dejavno sodelujejo v kazenskem postopku, v državah članicah razlikujeta, odvisno od nacionalnega sistema, določajo pa ju različna merila, navedena v tej uvodni

izjavi, in da bi morale države članice, če se v zadevnem sistemu kazenskega pravosodja omenja vloga žrtve, opredeliti, katera od navedenih meril se uporabijo pri določitvi obsega pravic iz navedene direktive. Med temi merili je med drugim merilo, ki se nanaša na vprašanje, ali je v nacionalnem sistemu za žrtev predviden pravni status stranke v kazenskem postopku.

71 Poleg tega je navedena razlaga očitno tudi v skladu s ciljem, ki se uresničuje s členom 6 Direktive 2012/29, saj je v njeni uvodni izjavi 26 pojasnjeno, da je namen pravice do prejemanja informacij o stanju postopka žrtvam omogočiti, da se ob polnem poznavanju dejstev odločijo o svojem „sodelovanju“ v tem postopku.

72 V zvezi s tem je treba navesti, da je v predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj (COM(2011) 275 final), ki ga je pripravila Evropska komisija, v enakem smislu pojasnjeno, da je namen členov iz poglavja II Direktive 2012/29, med katerimi je člen 6 te direktive, „zagotovitev, da vse žrtve prejmejo zadostne razumljive informacije in da jim je tako omogočeno celovito uveljavljanje njihovih pravic, ter zagotovitev, da se počutijo obravnavane na spoštljiv način“, ter da je treba „zagotoviti […] dovolj podrobnosti, da se žrtvam omogoči sprejemanje premišljenih odločitev v zvezi [z] njihovim sodelovanjem v postopku ter načinom uveljavljanja njihovih pravic, zlasti pri odločanju glede zaprositve za presojo odločbe, da se ne izvede pregon“.

73 V obravnavani zadevi se predložitveno sodišče sprašuje o tem, zakaj žrtev, ki v okviru kazenskega postopka, ki je privedel do obsodbe osebe v nenavzočnosti, ni vložila premoženjskopravnega zahtevka, ni bila obveščena o tem, da je ta obsojena oseba vložila izredno pravno sredstvo, kakršno je to iz postopka v glavni stvari. Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, je namen takega pravnega sredstva doseči razveljavitev take obsodilne odločbe, ki je postala pravnomočna, iz razloga, da ne bi smela biti sprejeta v nenavzočnosti, in po potrebi ponovno vsebinsko presojo zadeve.

74 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da informacije v zvezi z vložitvijo izrednega pravnega sredstva, kot je to iz postopka v glavni stvari, lahko spadajo na področje uporabe člena 6(2)(b) Direktive 2012/29, ki se nanaša na „stanje kazenskega postopka“, in sicer pod pogojem, na eni strani, da je bil zadevni kazenski postopek uveden na podlagi prijave kaznivega dejanja zoper žrtev v smislu te določbe in, na drugi strani, da je pravica žrtve do prejema takih informacij, če zanje zaprosi, v skladu z vlogo, ki jo ima ta v nacionalnem sistemu kazenskega pravosodja.

75 Iz tega sledi, da člen 6(2)(b) te direktive ne zahteva, da je v nacionalnem sistemu, ki za žrtev predvideva možnost vložitve premoženjskopravnega zahtevka, ta žrtev obveščena o pravnem sredstvu, kot je to iz postopka v glavni stvari, kadar po nacionalnem pravu ni stranka v postopku iz razloga, da ni vložila premoženjskopravnega zahtevka.

76 Vendar je treba poudariti še, da ta analiza ne posega v pravice žrtve do prejema informacij o morebitni izpustitvi osebe, ki je bila prvotno obsojena v nenavzočnosti, v skladu z odstavkoma 5 in 6 člena 6 Direktive 2012/29.

77 Poleg tega je treba prav tako opozoriti, da Direktiva 2012/29 – kot je navedeno v njeni uvodni izjavi 11 – določa minimalne standarde, države članice pa lahko razširijo pravice iz te direktive in tako zagotovijo višjo stopnjo zaščite.

78 Na drugem mestu, kar zadeva pravico žrtve do zaslišanja v okviru izrednega pravnega sredstva, kot je to iz postopka v glavni stvari, člen 10 Direktive 2012/29 v odstavku 1 določa, da morajo države članice zagotoviti, da je žrtev med kazenskim postopkom lahko zaslišana in da lahko predloži dokaze. S to določbo je tako na splošno uvedena pravica žrtve do zaslišanja „med kazenskim postopkom“, pri čemer se ne zahteva, da je zaslišana v vsaki fazi tega postopka.

79 V odstavku 2 tega člena 10 je natančneje določeno, da se postopkovna pravila, v skladu s katerimi je žrtev med kazenskim postopkom lahko zaslišana in v skladu s katerimi lahko predloži dokaze, določijo z nacionalnim pravom.

80 Iz povezane razlage odstavkov 1 in 2 člena 10 Direktive 2012/29 tako izhaja, da morajo države članice v svojem nacionalnem pravu določiti, v kateri fazi postopka je žrtev zaslišana.

81 Kar zadeva cilj tega člena 10, je iz predloga direktive, ki ga je pripravila Komisija in je naveden v točki 72 te sodbe, razvidno, da je namen pravice do zaslišanja zagotoviti, da ima žrtev med kazenskim postopkom možnost predložiti predhodne in dodatne informacije, mnenja in dokaze. V tej določbi je poleg tega določeno, da „[n]atančen obseg te pravice določa nacionalna zakonodaja, vanjo pa so lahko vključene tako osnovne pravice, kot sta pravica do komuniciranja s pristojnimi organi ter pravica predložitve dokazov pristojnim organom, kot širše pravice, na primer pravica do upoštevanja predloženih dokazov, pravica do zagotavljanja, da se določena pričanja ali dokazi zbirajo, ali pravica do posredovanja med sojenjem“.

82 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je pravica do zaslišanja, določena v členu 10 Direktive 2012/29, namenjena temu, da se žrtvi omogoči sodelovanje v postopku v zvezi s kaznivim dejanjem, storjenim zoper njo, in zlasti temu, da se ji omogoči, da prispeva k ugotavljanju upoštevnih dejstev in zbiranju dokazov, povezanih z zatrjevanim kaznivim dejanjem in škodo, ki jo je utrpela.

83 Iz predloga za sprejetje predhodne odločbe pa je razvidno, da se lahko v okviru izrednega pravnega sredstva, kot je to iz postopka v glavni stvari, zastavljajo le postopkovna vprašanja, ki so dejanske narave, v zvezi z okoliščinami, v katerih je bil obdolženec razglašen za nenavzočega. Ta vprašanja torej očitno niso povezana z vsebino spora, ki se nanaša na zatrjevano kaznivo dejanje in morebitno škodo, ki jo je utrpela žrtev. Zato je treba ugotoviti, da se v okviru tega pravnega sredstva obravnavajo le procesne pravice obsojene osebe, zlasti njena pravica do poštenega sojenja in pravice do obrambe, tako da se postopek, povezan s takim pravnim sredstvom, ne nanaša neposredno na pravice žrtve, ki ni vložila premoženjskopravnega zahtevka.

84 Iz tega sledi, da člen 10 Direktive 2012/29 ne zahteva, da je žrtev zaslišana v okviru izrednega pravnega sredstva, kot je to iz postopka v glavni stvari.

85 Kot je pojasnjeno v točki 77 te sodbe, pa taka razlaga ne posega v pravico držav članic, da razširijo pravice iz te direktive, da bi zagotovile višjo stopnjo zaščite.

86 Na tretjem mestu, v zvezi z vprašanjem, ali bi lahko žrtev na podlagi člena 18 Direktive 2012/29 imela pravico do obveščenosti o izrednem pravnem sredstvu, kot je to iz postopka v glavni stvari, pa tudi pravico do zaslišanja v okviru tega pravnega sredstva, je treba ugotoviti, da je iz besedila tega člena razvidno, da so zaščitni ukrepi, ki jih določa, namenjeni „zaščit[i] žrtev in njihovih družinskih članov pred sekundarno in ponovno viktimizacijo, pred ustrahovanjem in pred maščevanjem, vključno pred tveganjem povzročitve čustvene ali psihološke škode, ter za varovanje dostojanstva žrtev med zasliševanjem in pričanjem“.

87 Ukrepov, namenjenih preprečevanju sekundarne viktimizacije, pa ni mogoče razumeti tako, da žrtvi podeljujejo pravico do sodelovanja v postopku, kakršen je ta v glavni stvari, zgolj zato, da bi se izognila novemu sojenju ali da bi bila zaslišana v okviru takega postopka.

88 Poleg tega je Sodišče že razsodilo, da iz besedila člena 18 Direktive 2012/29 ni razvidno, da je zakonodajalec Unije med ukrepi, katerih namen je zaščititi žrtev kaznivega dejanja, določil omejitev, da se med sodnim postopkom žrtev zasliši samo enkrat (sodba z dne 29. julija 2019, Gambino in Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, točka 51).

89 Poleg tega člen 18 Direktive 2012/29 žrtvi podeljuje pravico do zaščite „brez poseganja v pravice do obrambe“. V istem smislu je v uvodni izjavi 58 te direktive navedeno, da bi bilo treba obseg ustreznih ukrepov med kazenskim postopkom za zaščito žrtev, za katere je bilo ugotovljeno, da so ranljive v zvezi s sekundarno in ponovno viktimizacijo, ustrahovanjem in maščevanjem, določiti „brez poseganja v pravice do obrambe in v skladu s pravili sodne diskrecije“ (sodba z dne 29. julija 2019, Gambino in Hyka, C-38/18, EU:C:2019:628, točka 52).

90 Iz tega izhaja, da člen 18 Direktive 2012/29 načeloma ne nasprotuje temu, da se žrtev kaznivega dejanja ponovno zasliši v okviru novega postopka, kot bi se lahko zgodilo, če bi bilo treba ob koncu postopka iz člena 629-a zakonika o kazenskem postopku obsodilno odločbo razveljaviti.

91 Posledično ta člen 18 ne more biti podlaga za drugačno razlago členov 6 in 10 Direktive 2012/29 od razlage, navedene v točki 75 oziroma točki 84 te sodbe.

92 Dalje, v prvem odstavku člena 47 Listine je zagotovljeno, da ima vsakdo, ki so mu kršene pravice in svoboščine, zagotovljene s pravom Unije, pravico do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem v skladu s pogoji, določenimi v tem členu. Vendar iz spisa ni razvidno, da bi bila žrtev prikrajšana za učinkovito sodno varstvo, če med postopkom v zvezi z izrednim pravnim sredstvom iz postopka v glavni stvari pod pogoji, določenimi z Direktivo 2012/29, ne bi bila obveščena ali ne bi imela možnosti biti zaslišana. Iz spisa tudi ni razvidno, da bi bila prikrajšana za tako sodno varstvo pravic, ki jih uveljavlja na podlagi te direktive. Poleg tega je treba navesti, da v primeru, če bi pravno sredstvo, kakršno je to iz postopka v glavni stvari, privedlo do razveljavitve izpodbijane obsodilne odločbe, iz spisa, predloženega Sodišču, izhaja, da bi se začel nov postopek o glavni stvari.

93 Iz vsega zgoraj navedenega izhaja, da je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da je treba člene 6, 10 in 18 Direktive 2012/29 v povezavi s členom 47 Listine razlagati tako, da ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki – kadar žrtev kaznivega dejanja na podlagi nacionalnega prava ni uveljavljala premoženjskopravnega zahtevka v kazenskem postopku, ki je privedel do izdaje obsodilne odločbe, ki je bila izdana v nenavzočnosti in je postala pravnomočna – v okviru izrednega pravnega sredstva, ki ga je vložila obsojena oseba, da bi dosegla razveljavitev navedene odločbe iz razloga, da ta ne bi smela biti izdana v njeni nenavzočnosti, in po potrebi začetek novega postopka v glavni stvari, ne določa niti obveznosti obvestiti to žrtev o vložitvi tega izrednega pravnega sredstva niti možnosti te žrtve, da sodeluje v postopku v zvezi z navedenim pravnim sredstvom.

Drugo vprašanje

94 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člena 8 in 9 Direktive 2016/343 v povezavi s členoma 47 in 54 Listine razlagati tako, da nasprotujeta nacionalni ureditvi, ki – kot se razlaga v nacionalni sodni praksi – nacionalnemu sodišču nalaga, da kadar ni

neposrednega dokaza, da se je oseba, obsojena v nenavzočnosti, prostovoljno izognila seznanitvi s kazenskim postopkom, ki je privedel do sprejetja obsodilne odločbe v zvezi z njo, ugodi pravnemu sredstvu, ki ga je ta oseba vložila, da bi dosegla razveljavitev te odločbe, ki je postala pravnomočna, iz razloga, da ta odločba ne bi smela biti izdana v njeni nenavzočnosti, in po potrebi odreditev začetka novega postopka v glavni stvari.

95 Najprej je treba opozoriti, da je v skladu s členom 1 Direktive 2016/343 namen te direktive določiti skupna minimalna pravila glede nekaterih elementov kazenskega postopka, med katerimi je „pravica biti navzoč na sojenju“. Kot je izrecno potrjeno v uvodni izjavi 33 te direktive, je ta pravica sestavni del temeljne pravice do poštenega sojenja (sodba z dne 20. maja 2025, Kachev, C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, točka 31 in navedena sodna praksa).

96 V zvezi s tem člen 8(1) navedene direktive državam članicam nalaga, da zagotovijo, da imajo osumljene in obdolžene osebe pravico biti navzoče na svojem sojenju.

97 Vendar lahko na podlagi odstavka 2 tega člena 8 države članice določijo, da lahko sojenje, na podlagi katerega se lahko izda odločba, s katero se ugotovi, ali je osumljena ali obdolžena oseba kriva ali nedolžna, poteka brez navzočnosti te osebe, kadar so izpolnjeni nekateri pogoji. Odstavek 2 namreč za to možnost določa pogoj, da je bila – v skladu s točko (a) tega odstavka – osumljena ali obdolžena oseba pravočasno obveščena o sojenju in o posledicah izostanka ali da – v skladu s točko (b) navedenega odstavka – osumljeno ali obdolženo osebo, ki je bila o sojenju obveščena, zastopa pooblaščeni odvetnik, ki ga je imenovala osumljena ali obdolžena oseba ali država.

98 Poleg tega odstavek 3 navedenega člena 8 določa, da se odločba, sprejeta v skladu z odstavkom 2, lahko izvrši zoper zadevno osumljeno ali obdolženo osebo.

99 Odstavek 4 člena 8 Direktive 2016/343 določa, da če države članice omogočajo sojenje brez navzočnosti osumljene ali obdolžene osebe, vendar ni mogoče izpolniti pogojev iz odstavka 2 tega člena 8, ker osumljene ali obdolžene osebe kljub razumnemu prizadevanju ni mogoče najti, lahko države članice določijo, da se odločba vseeno lahko izda in izvrši. Države članice v tem primeru zagotovijo, da so osumljene ali obdolžene osebe, ko so obveščene o odločitvi, zlasti v trenutku, ko so prijete, obveščene tudi o možnosti, da izpodbijajo to odločitev in da imajo pravico do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva, v skladu s členom 9 te direktive.

100 Poleg tega ta člen 9 določa, da ima zadevna oseba, kadar se kazenski postopek vodi v nenavzočnosti, čeprav pogoji iz člena 8(2) te direktive niso izpolnjeni, pravico „do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva, ki omogoča, da se ponovno vsebinsko odloči o zadevi […], ter lahko privede do spremembe prvotne odločbe“.

101 V zvezi s tem je treba, kot je bilo navedeno v točki 95 te sodbe – ker je „pravica biti navzoč na sojenju“, ki je določena v Direktivi 2016/343, sestavni del temeljne pravice do poštenega sojenja – pravico do novega sojenja, kot je določena v členu 9 te direktive, prav tako šteti za del te prve pravice, saj prispeva, kot je poudarjeno v uvodni izjavi 9 navedene direktive, k okrepitvi njenega varstva.

102 Vendar je iz členov 8 in 9 te direktive razvidno, da je mogoče osebo, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, za pravico do novega sojenja prikrajšati le, če so izpolnjeni pogoji iz člena 8(2) navedene direktive (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2025, Kachev, C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, točka 33 in navedena sodna praksa).

103 V zvezi s tem je treba opozoriti, da se točki (a) in (b) člena 8(2) Direktive 2016/343 uporabljata alternativno in da vsaka določa kumulativna pogoja, od katerih se s prvim, ki je skupen obema točkama, zahteva, da je osumljena ali obdolžena oseba pravočasno obveščena o sojenju (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2025, Kachev, C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, točka 34).

104 V skladu s sodno prakso Sodišča je za presojo, ali je ta prvi pogoj izpolnjen, iz uvodne izjave 38 te direktive razvidno, da je treba posebno pozornost na eni strani nameniti prizadevanju javnih organov, da osebo, obsojeno v nenavzočnosti, obvestijo o sojenju, in na drugi strani prizadevanju te osebe, da prejme informacije, ki se nanjo nanašajo. Posledično je za to presojo upoštevno, da obstajajo natančni in objektivni indici, iz katerih je razvidno, da se ta oseba – čeprav je bila uradno obveščena, da je obdolžena storitve kaznivega dejanja, in tako ve, da bo zoper njo potekalo sojenje – namerno izogiba temu, da bi prejela uradne informacije glede datuma in kraja tega sojenja, na primer s tem, da namerno sporoči napačen naslov ali da ni več na naslovu, ki jim ga je sporočila (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2025, Kachev, C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, točka 35).

105 Sodišče je v zvezi s tem pojasnilo, da je za osebo, obsojeno v nenavzočnosti, med drugim mogoče šteti, da je imela dovolj informacij, da lahko šteje, da bo zoper njo potekalo sojenje, če je prejela predhodni obtožni akt, katerega vsebina v zvezi z očitanimi dejanji in njihovo pravno kvalifikacijo ustreza vsebini končnega obtožnega akta, ki je bil sestavljen v zvezi z njo. Tako je, kadar je zadevna oseba po prejemu takega predhodnega obtožnega akta pobegnila, državam članicam dovoljeno šteti, da to, da pristojni organi pravočasno pošljejo uradni dokument, v katerem sta navedena datum in kraj sojenja, na naslov, ki ga je zadevna oseba sporočila med preiskavo zadeve, in to, da je predložen dokaz, da je bil ta dokument dejansko dostavljen na ta naslov, veljata kot obvestitev te osebe o datumu in kraju sojenja v smislu člena 8(2) Direktive 2016/343, če so si poleg tega pristojni organi razumno prizadevali, da bi jo našli (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2025, Kachev, C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, točki 36 in 37).

106 Drugi pogoj, ki se zahteva za to, da je mogoče osebo, obsojeno v nenavzočnosti, prikrajšati za pravico do novega sojenja, je lahko izpolnjen bodisi v skladu s členom 8(2)(a) in (4) Direktive 2016/343, če je bila ta oseba pravočasno obveščena o posledicah izostanka s sojenja, bodisi na podlagi člena 8(2)(b) in (4) te direktive, če se je za navedeno osebo lahko štelo, da jo je na sojenju zastopal pooblaščeni odvetnik, ki ga je imenovala sama ali država (sodba z dne 20. maja 2025, Kachev, C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, točka 38). V zvezi s tem je treba opozoriti, da v skladu s sodno prakso Sodišča zgolj okoliščina, da je osebo, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ves čas sodnega postopka, ki je potekal v njeni nenavzočnosti, zagovarjal odvetnik, postavljen po uradni dolžnosti, ne zadostuje za izpolnitev tega pogoja, saj je nujno, da ta oseba posebej imenuje odvetnika, ki naj jo zastopa v njeni nenavzočnosti na sojenju (glej v tem smislu sodbo z dne 20. maja 2025, Kachev, C-135/25 PPU, EU:C:2025:366, točke 41, 59, 61 in 62).

107 Če so ti pogoji izpolnjeni v položaju, kakršen je ta iz postopka v glavni stvari, Direktiva 2016/343 ne nasprotuje temu, da zadevna država članica obsojeni osebi ne prizna pravice do novega sojenja.

108 V obravnavani zadevi je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da je zlasti po sodbi Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 1. marca 2006, Sejdovic proti Italiji (ECLI:CE:ECHR:2006:0301JUD005658100), nacionalni regulativni okvir, ki ureja sojenje v nenavzočnosti in izredno pravno sredstvo iz postopka v glavni stvari, zlasti člena 420-a in 629-a zakonika o kazenskem postopku, kot ju razlaga Corte suprema di Cassazione (kasacijsko sodišče),

v bistvu zahteval, da se v primeru iz odstavka 3 tega člena 420-a pravica do novega sojenja vedno prizna obsojeni osebi, ki ji je bilo sojeno v nenavzočnosti, razen če se „neposredno“ dokaže, da se je „prostovoljno izognila“ seznanitvi s kazenskim postopkom, uvedenim zoper njo.

109 Po mnenju predložitvenega sodišča bi take zahteve povzročile, da bi lahko oseba, ki je bila obsojena v nenavzočnosti in ki se je prostovoljno izognila kazenskemu postopku, uvedenemu zoper njo, naknadno skoraj samodejno dosegla razveljavitev obsodilne odločbe in začetek novega postopka v glavni stvari, saj bi bilo to „prostovoljno izognitev“ praktično nemogoče neposredno dokazati.

110 Kot izhaja iz sodne prakse, na katero je bilo opozorjeno v točki 104 te sodbe, pa Direktiva 2016/343 ne zahteva takega neposrednega dokaza za presojo prvega pogoja iz člena 8(2) te direktive, ki se nanaša na seznanjenost obdolžene osebe s sojenjem, saj je mogoče upoštevati tudi morebitne natančne in objektivne indice, ki dokazujejo, da se ta oseba – čeprav je bila uradno obveščena, da je obdolžena storitve kaznivega dejanja, in tako ve, da bo zoper njo potekalo sojenje – namerno izogiba temu, da bi uradno prejela informacije glede datuma in kraja tega sojenja.

111 Prav tako v skladu s točko 99 sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice z dne 1. marca 2006, Sejdovic proti Italiji (ECLI:CE:ECHR:2006:0301JUD005658100), ni mogoče izključiti, da je mogoče z nekaterimi dokazanimi dejstvi nedvoumno dokazati, da obdolženec ve, da je zoper njega uveden kazenski postopek, ter pozna naravo in vzrok obtožbe ter da ne namerava sodelovati na sojenju ali da se namerava izogniti pregonu.

112 Vendar je treba opozoriti, da iz člena 1 Direktive 2016/343 v povezavi z njeno uvodno izjavo 9 izhaja, da je namen te direktive določiti skupna minimalna pravila o nekaterih vidikih domneve nedolžnosti v kazenskem postopku in pravice biti navzoč na sojenju v okviru tega postopka, ne pa izčrpna harmonizacija kazenskega postopka (glej po analogiji sodbo z dne 15. septembra 2022, HN (Sojenje obtožencu, ki je bil odstranjen z ozemlja), C-420/20, EU:C:2022:679, točka 41 in navedena sodna praksa).

113 V zvezi s tem navedena direktiva, kot je poudarjeno v njeni uvodni izjavi 48, državam članicam pušča možnost, da razširijo pravice iz te direktive, da zagotovijo višjo raven varstva.

114 Zato Direktiva 2016/343 ne nasprotuje temu, da države članice pravico do novega sojenja razširijo tudi na položaje, v katerih bi bili izpolnjeni pogoji iz člena 8(2) te direktive, niti temu, da presoja skrbnosti, ki jo je obdolžena oseba izkazala za prejem informacij v zvezi s kazenskim postopkom, uvedenim zoper njo, temelji na dokaznih standardih, v skladu s katerimi je le z neposrednim dokazom mogoče dokazati, da se je ta oseba prostovoljno izognila temu postopku.

115 Kar zadeva člena 47 in 54 Listine, ki se nanašata na pravico do učinkovitega pravnega sredstva oziroma pravico do nepristranskega sodišča in na prepoved zlorabe pravice ter ki ustrezata členoma 6 in 17 EKČP, kot ju predložitveno sodišče navaja v okviru drugega vprašanja, je iz predloga za sprejetje predhodne odločbe razvidno, da predložitveno sodišče v bistvu meni, da nacionalna ureditev iz postopka v glavni stvari, kot se razlaga v nacionalni sodni praksi, omogoča osebi, obsojeni v nenavzočnosti, da v škodo žrtve kaznivega dejanja zlorabi svojo pravico do poštenega sojenja, zagotovljeno s členom 47 Listine, kar je v nasprotju s členom 54 zadnjenavedene. Zato se sprašuje, ali je treba člena 8 in 9 Direktive 2016/343 v povezavi s členoma 47 in 54 Listine razlagati tako, da nasprotujeta taki nacionalni ureditvi.

116 V zvezi s tem je treba opozoriti, na prvem mestu, da iz sodne prakse izhaja, da kadar mora sodišče države članice, kot v obravnavani zadevi, preveriti, ali je nacionalna določba ali ukrep – s katerim se v položaju, v katerem ravnanje držav članic ni v celoti določeno s pravom Unije, to pravo izvaja v smislu člena 51(1) Listine – v skladu s temeljnimi pravicami, nacionalni organi in sodišča še naprej lahko uporabljajo nacionalne standarde glede varstva temeljnih pravic, pod pogojem, da ta uporaba ne ogrozi ravni varstva iz Listine, kot jo razlaga Sodišče, niti primarnosti, enotnosti in učinkovitosti prava Unije (sodbi z dne 26. februarja 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, točka 29, in z dne 24. julija 2023, Lin, C-107/23 PPU, EU:C:2023:606, točka 110 in navedena sodna praksa).

117 V obravnavani zadevi lahko države članice, kot je razvidno iz točk od 112 do 116 te sodbe, še naprej uporabljajo višjo raven varstva pravice obdolžene osebe, da je navzoča na sojenju, kot se zahteva s pravom Unije, kar po svoji naravi ne more ogroziti ravni varstva, določene z Listino, kot jo razlaga Sodišče. Poleg tega noben element iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, ne kaže na to, da bi lahko ta višja raven varstva, določena v nacionalnem pravu, ogrozila primarnost, enotnost ali učinkovitost prava Unije.

118 Na drugem mestu, v skladu s členom 54 Listine se nobena od njenih določb ne sme razlagati, kot da podeljuje pravico opravljanja kakršne koli dejavnosti ali storitve kakršnega koli dejanja, katerega cilj bi bil odpraviti pravice in svoboščine, priznane v tej listini, ali jih omejiti bolj, kakor je predvideno v tej listini.

119 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je namen člena 17 EKČP v delu, v katerem se nanaša na posameznike, preprečiti, da bi se ti sklicevali na določbe te konvencije z namenom izvajanja dejanj, katerih cilj je odpraviti pravice in svoboščine, priznane v navedeni konvenciji. Evropsko sodišče za človekove pravice je pojasnilo, da pa te določbe, ki ima torej negativen obseg, ni mogoče razlagati *a contrario* tako, da fizični osebi odvzema temeljne individualne pravice, ki so med drugim zagotovljene s členoma 5 in 6 EKČP, ki ustrezata členoma 47 in 48 Listine (ESČP, 17. marec 2009, Ould Dah proti Franciji, ECLI:CE:ECHR:2009:0317DEC001311303).

120 Kadar pa oseba, obsojena v nenavzočnosti, s sklicevanjem na postopek iz člena 629-a zakonika o kazenskem postopku vloži izredno pravno sredstvo, s katerim želi doseči razveljavitev obsodilne odločbe, ki je bila izdana v nenavzočnosti in je postala pravnomočna, in kadar nacionalno sodišče s tem, da ugotovi, da pogoji iz člena 420-a zakonika o kazenskem postopku med postopkom niso bili izpolnjeni, temu pravnemu sredstvu ugodi, se ta oseba sklicuje na svojo pravico do poštenega sojenja, ki vključuje pravico biti navzoč na sojenju, tako da ni razvidno, da bi bil namen uporabe tega izrednega pravnega sredstva s strani navedene osebe uničenje pravic ali svoboščin, ki jih priznava Listina, ali omejitev pravic in svoboščin bolj, kakor je predvideno v Listini, v smislu njenega člena 54.

121 Poleg tega, ker je namen pogojev za vložitev izrednega pravnega sredstva, kot je to iz postopka v glavni stvari, ki so določeni v nacionalnem pravu, kot se razlaga v nacionalni sodni praksi, zagotoviti višjo raven varstva pravice obdolžene osebe, da je navzoča na sojenju, od ravni, ki se zahteva s pravom Unije, ta oseba s tem, da je upravičena do te višje ravni nacionalne zaščite, ne uveljavlja pravice, ki jo ima na podlagi prava Unije.

122 Glede na vse zgornje preudarke je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člena 8 in 9 Direktive 2016/343 v povezavi s členoma 47 in 54 Listine razlagati tako, da ne nasprotujeta nacionalni ureditvi, ki – kot se razlaga v nacionalni sodni praksi – nacionalnemu sodišču nalaga, da kadar ni neposrednega dokaza, da se je oseba, obsojena v nenavzočnosti, prostovoljno izognila

seznanitvi s kazenskim postopkom, ki je privedel do sprejetja obsodilne odločbe v zvezi z njo, ugodi pravnemu sredstvu, ki ga je ta oseba vložila, da bi dosegla razveljavitev te odločbe, ki je postala pravnomočna, iz razloga, da ta odločba ne bi smela biti izdana v njeni nenavzočnosti, in po potrebi odreditev začetka novega postopka v glavni stvari.

Stroški

123 Ker je ta postopek za stranke iz postopkov v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Člene 6, 10 in 18 Direktive 2012/29/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o določitvi minimalnih standardov na področju pravic, podpore in zaščite žrtev kaznivih dejanj ter o nadomestitvi Okvirnega sklepa Sveta 2001/220/PNZ v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah**

   je treba razlagati tako, da

   ne nasprotujejo nacionalni ureditvi, ki – kadar žrtev kaznivega dejanja na podlagi nacionalnega prava ni uveljavljala premoženjskopravnega zahtevka v kazenskem postopku, ki je privedel do izdaje obsodilne odločbe, ki je bila izdana v nenavzočnosti in je postala pravnomočna – v okviru izrednega pravnega sredstva, ki ga je vložila obsojena oseba, da bi dosegla razveljavitev navedene odločbe iz razloga, da ta ne bi smela biti izdana v njeni nenavzočnosti, in po potrebi začetek novega postopka v glavni stvari, ne določa niti obveznosti obvestiti to žrtev o vložitvi tega izrednega pravnega sredstva niti možnosti te žrtve, da sodeluje v postopku v zvezi z navedenim pravnim sredstvom.

2. **Člena 8 in 9 Direktive (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku v povezavi s členoma 47 in 54 Listine o temeljnih pravicah**

   je treba razlagati tako, da

   ne nasprotujeta nacionalni ureditvi, ki – kot se razlaga v nacionalni sodni praksi – nacionalnemu sodišču nalaga, da kadar ni neposrednega dokaza, da se je oseba, obsojena v nenavzočnosti, prostovoljno izognila seznanitvi s kazenskim postopkom, ki je privedel do sprejetja obsodilne odločbe v zvezi z njo, ugodi pravnemu sredstvu, ki ga je ta oseba vložila, da bi dosegla razveljavitev te odločbe, ki je postala pravnomočna, iz razloga, da ta odločba ne bi smela biti izdana v njeni nenavzočnosti, in po potrebi odreditev začetka novega postopka v glavni stvari.

Podpisi